

TWOJA ROLA W PROCEDURZE „NIEBIESKIE KARTY”

Gdy zostanie uruchomiona procedura „Niebieskie Karty”, niezależnie od tego, czy uruchamiała ją szkoła, przedszkole czy inna instytucja, rozpoczyna się twoja ważna rola jako przedstawiciela placówki, do której uczęszcza dziecko. Powinieneś dołączyć do grupy diagnostyczno-pomocowej zorganizowanej przez zespół interdyscyplinarny w twojej miejscowości/gminie/dzielnicy. Prawdopodobnie zostaniesz na nią zaproszony, jeśli nie – możesz zgłosić się do wspólnej pracy na rzecz ochrony dziecka przed przemocą. Jako przedstawiciel placówki oświatowej masz najwięcej informacji o dziecku i jego bieżącej sytuacji rodzinnej. Taka współpraca pomoże ci w twojej codziennej pracy. Aby skutecznie realizować wszystkie działania w grupie diagnostyczno-pomocowej będziecie wspólnie wypracowywać plan pracy z rodziną, spotykać się z opiekunami dziecka.

W RAMACH PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” MOŻESZ PODEJMOWAĆ NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

ROZMOWA Z OPIEKUNEM NIEKRZYWDZĄCYM

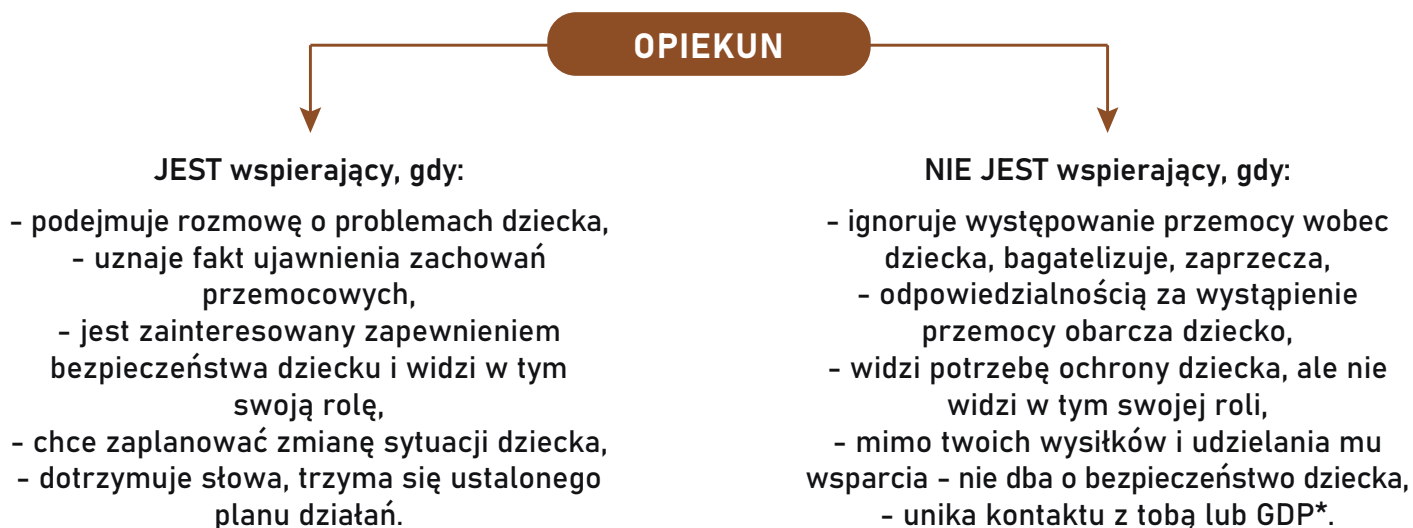
- ✓ Opiekun niekrzywdzący to ta osoba, od której oczekuje się wspierania dziecka i współpracy na rzecz ochrony dziecka przed przemocą domową. W związku z tym, o ile rodzic podejmie tę współpracę w ramach procedury „Niebieskie Karty” i w niej pozostaje, istnieje duża szansa na skuteczną ochronę dziecka przed przemocą. Wspieraj tę osobę.
- ✓ Celem rozmowy/rozmów z opiekunem niekrzywdzącym jest wypracowywanie i realizowanie działań zgodnie z planem pomocy rodzinie przyjętym przez grupę diagnostyczno-pomocową.
- ✓ Zawsze miej na uwadze, że opiekun niekrzywdzący lub inny członek rodziny może doznawać przemocy lub być jej świadkiem wobec dziecka. Rodzina z problemem przemocy to dysfunkcyjny system, którego elementami/uczestnikami są wszyscy domownicy.
- ✓ Może się zdarzyć, że jako jedyny spośród członków grupy znasz już opiekuna, bo z nim współpracowałeś i to spowoduje, że właśnie tobie zaufa. Możesz, za porozumieniem i z udziałem innych uczestników grupy, podjąć się tej rozmowy.

Podczas rozmowy:

- Wyjaśnij na czym polega twoja rola w systemie przeciwdziałania przemocy – m.in. że jesteś zobowiązany do reagowania. Przypomnij, że wynika to także z polityki ochrony dzieci w placówce, o której informowano rodziców rekomendujemy przyjmowanie potwierdzenia zapoznania się rodziców z tym dokumentem.
- Przekaż informacje, które posiada grupa diagnostyczno-pomocowa na temat przemocy wobec dziecka.
- Porozmawiaj o tym z opiekunem niekrzywdzącym, aby zorientować się, jaką ma postawę względem tych informacji – to pozwoli ci potem dokonać analizy pod kątem Oceny Możliwości Ochrony Dziecka przed przemocą (OMOD).
- Poinformuj o konieczności podjęcia działań interwencyjnych.
- Wyjaśnij jak ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa dziecka jest wsparcie i realna pomoc opiekuna niekrzywdzącego.
- Poinformuj o konieczności przestrzegania prawa przez pracowników służb biorących udział w procedurze „Niebieskie Karty”.
- Wspólnie ustalcie potrzebne działania, które zostaną podjęte i zrealizowane we współpracy z opiekunem niekrzywdzącym.
- Ustalcie z opiekunem sposób i tryb ewaluacji wyznaczonych działań. Poinformujcie o tym, że w ramach procedury „Niebieskie Karty” będą one monitorowane.
- Poinformujcie o skutkach braku współpracy ze strony opiekuna niekrzywdzącego – jeśli uznasz, że na tym etapie jest to konieczne.

Przykładowa lista pytań do opiekuna:

- ## ANALIZA ROZMOWY Z OPIEKUNEM NIEKRZYWDZĄCYM W RAMACH PROCEDURY NK POD KĄTEM OCENY MOŻLIWOŚCI OCHRONY DZIECKA PRZED PRZEMOCĄ (OMOD)

» Gdy opiekun niekrzywdzący przyjmuje przekazane informację, nie bagatelizuje ich, prawidłowo postrzega kwestię odpowiedzialności za przemoc i chce współpracować z placówką - jest to **NAJWIĘKSZA SZANSA NA OCHRONĘ DZIECKA.**

» Gdy opiekun niekrzywdzący nieprawidłowo postrzega zgłaszany problem (np. bagatelizuje), przypisuje dziecku odpowiedzialność za przemoc, ale chce współpracować – JEST SZANSA NA ZMIANĘ, ale potrzeba dużo edukacji – PRACUJ Z RODZICEM, WSPIERAJ GO I MONITORUJ SYTUACJĘ.

W pozostałych przypadkach rozważcie dodatkowe działania w ramach pracy Grupy Diagnostyczno-Pomocowej.

ROZMOWA Z OPIEKUNEM KRZYWDZĄCYM

- ✓ Osoba stosująca przemoc może przerwać jej stosowanie przy wsparciu systemu pomocy – to najszybszy i najskuteczniejszy sposób na zatrzymanie przemocy domowej.
- ✓ Rozmowa z opiekunem krzywdzącym daje szansę na zidentyfikowanie problemu, którego rozwiązanie może zatrzymać przemoc.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” grupa diagnostyczno-pomocowa zaprasza na rozmowę opiekuna, który jest wskazywany jako stosujący przemoc.

Rozmowa taka pozwala poznać postawę tego opiekuna względem stosowanej przemocy/* czasem na spotkaniu zadaje pytania, dziwi się, chce otrzymać pomoc w nauczaniu się innych metod wychowawczych niebędących przemocą – to dobry prognostyk i szansa na skuteczne zatrzymanie przemocy.

Często jednak spotkasz się z trudnymi zachowaniami dlatego warto się do nich przygotować.

Podczas spotkania trzymaj się celu rozmowy – jest nim zmiana zachowania opiekuna, skup się na zatrzymaniu przemocy, szukaj rozwiązań, ukonkretniaj zadania, monitoruj zmiany.

Podobnie jak w przypadku rozmowy z opiekunem niekrzywdzącym dziecka – możesz być dla tego opiekuna osobą wcześniej znaną, w odróżnieniu od członków grupy (przedstawiciela Policji i ośrodka pomocy społecznej).

Spokojna, konkretna rozmowa może dużo zmienić. Ciągłe najważniejszym celem jest zmiana sytuacji dziecka, zatrzymanie przemocy, zaplanowanie i wdrożenie działań naprawczych.

Dzięki twojej obecności i aktywnej postawie może udać się uzyskać więcej informacji o metodach wychowawczych opiekuna, jego deficytach, trudnościach w roli rodzica i zaplanować potrzebne zmiany. W Polsce rozwija się system programów korekcyjnych i terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ale wciąż brakuje tych, które są dedykowane dla osób, które stosują przemoc wobec dzieci.

PODCZAS SPOTKANIA Z OPIEKUNEM KRZYWDZĄCYM PRZY UDZIALE INNYCH CZŁONKÓW GRUPY:

- Wyjaśnij na czym polega twoja/wasza rola w systemie przeciwdziałania przemocy – m.in. że jesteś/jesteście zobowiązany/zobowiązani do reagowania. Przypomnij, że w twoim przypadku wynika to także z polityki ochrony dzieci w placówce, o której informowano rodziców./*rekomendujemy przyjmowanie potwierdzenia zapoznania się rodziców z tym dokumentem.
- Zbadaj możliwość zmiany zachowania opiekuna wobec dziecka: obserwuj jak przyjął przekazane informacje o ujawnionej przemocy, czy wykazuje chęć rozmowy na temat stosowania przemocy, chęć do zmiany, ujawnia problem, który powoduje, że stosuje przemoc, pyta o możliwości wsparcia.
- Zapytaj, czy opiekun korzystał lub chce skorzystać ze specjalistycznej pomocy.
- Zaproponuj korzystanie z programu dla osób stosujących przemoc prowadzonym lokalnie/*warto znać propozycję lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w tym zakresie.
- Oceń bezpieczeństwo dziecka: obserwuj agresywność, impulsywność i możliwość korekcji zachowania opiekuna wobec dziecka, uważnie słuchaj, czy opiekun jest w stanie przyjąć informację, że jego zachowania są krzywdzące dla dziecka.

Zdenerwowanie to częsta reakcja rodzica, taka rozmowa jest dla niego trudna. Agresja podczas takiego spotkania oznacza brak umiejętności kontroli nad swoim zachowaniem.

BĄDŹ PRZYGOTOWANY/-A

Przygotuj się do rozmowy przyglądając się liście częstych zachowań osób, które stosują przemoc. Może ci to pomóc w prawidłowej ocenie sytuacji i trzymaniu się celu rozmowy.

Niektóre zachowania osoby stosującej przemoc mogą spowodować zgubienie celu rozmowy.

Pamiętaj, że osoba stosująca przemoc może:

- minimalizować (ilościowo i jakościowo) znaczenie aktów przemocy – np. przecież to nie boli, to tylko kilka razy, nie ma wielkiego znaczenia,
- przerzucać odpowiedzialność za stosowanie przemocy na dziecko lub inne osoby – np. gdyby mnie nie sprowokowała to bym tego nie zrobił,
- zastraszać wyciągnięciem konsekwencji, złożeniem skargi, umniejszać kompetencję interweniującego, przepytywać, powoływać się na znajomości z ważnymi osobami,
- wzbudzać współczucie, płakać, prosić o to, by nie uruchamiać procedury reagowania na przemoc wskazując na duże konsekwencje grożące tej osobie.

SKORZYSTAJ Z PODPOWIEDZI

- ✓ Nie bój się zadawać trudnych pytań. Masz prawo pytać o wszystko, co jest ci niezbędne, by rozeznaczyć sytuację dziecka. To nie ty spowodowałeś, że trzeba interweniować, ale zachowanie osoby stosującej przemoc i system rodzinny, który dopuścił do krzywdzenia dziecka.
- ✓ Opiekun może nie odpowiedzieć na twoje pytania – z powodu swoich przekonań, lęku o konsekwencje, wstydu za brak kompetencji wychowawczych. Rozmawiając o przemocy, relacjach w rodzinie po prostu zbierasz informacje, które są ci potrzebne do zatrzymania przemocy wobec dziecka.
- ✓ Myśl również o sobie, analizuj swoje emocje, zauważaj uwikłanie w mechanizmy przemocy, których nie sposób uniknąć. Przemoc wikła rodzinę, rodzina wikła ciebie – praca jest bardzo trudna, gdy do tego próbujesz pracować sam. Pracuj zespołowo. Najlepsza metoda by sobie z tym poradzić – rozpoznawać mechanizmy uwikłania i odnajdywać źródło ich pochodzenia.
- ✓ Osoba stosująca przemoc może przestać używać przemocy przy wsparciu systemu pomocy – to najszybszy i najskuteczniejszy sposób na zatrzymanie przemocy domowej.
- ✓ Rozmowa z opiekunem krzywdzącym daje szansę na zidentyfikowanie problemu, którego rozwiązanie może zatrzymać przemoc.

MONITORING SYTUACJI DZIECKA PO UJAWNIENIU PRZEMOCY W RAMACH PROCEDURY NK

1. Po rozmowach z opiekunami w ramach procedury „Niebieskie Karty”

- Rozmowa z opiekunem niekrzywdzącym jak i wskazywanym jako stosujący przemoc z reguły kończy się konkretnymi ustaleniami. Monitorujemy wypełnianie ustaleń – zobowiązania, realizację ustalonych celów oraz postęp oczekiwanych zmian – według planu i podziału zadań sporządzonego podczas realizacji procedury „Niebieskich Kart”.
- Pomocne w prowadzeniu monitoringu w tym wypadku jest wcześniejsze ustalenie (podczas spotkań grupy diagnostyczno-pomocowej z opiekunami) dokładnego harmonogramu częstotliwości spotkań z rodzicami i sposobów oceny postępów podczas jego realizowania.

2. Po ustaniu przemocy.

- Według zapisów prawa po ustaniu przemocy należy monitorować sytuację osób doznających przemocy. Monitoring bezpieczeństwa dziecka jest szczególnie wskazany jako skuteczna metoda zatrzymania przemocy, by dzieci nie doznawały wtórnej wiktymizacji. Dziecko przebywając w placówce oświatowej jest w ciągłym kontakcie z jej pracownikami. **Włącz się w prowadzenie monitoringu.** Może on polegać na rozmowie z dzieckiem (a także z jego opiekunami) podczas pobytu w szkole na temat aktualnego poziomu bezpieczeństwa dziecka w środowisku domowym.